

Преамбула

Болонья шаарында Европа университеттеринин ичинен эң байыркысынын 900 жылдыгына карата чогулган Европа университеттеринин төмөндө кол койгон ректорлору, өлкөлөр арасында чектердин жоюлганына чейин төрт жыл мурун Европа элдеринин кызматташтыгын кеңейтүү перспективаларын эске алып, мамлекеттер жана элдер тарабынан эл аралык планда өзгөрүп жаткан коомдо университеттердин ролун белгилөө менен, жоопкерчиликти мойнуна алышат.

1. Үч миңинчи жылдын босогосун аттаган адамзаттын келечеги маданий жана илимий–техникалык өнүгүүгө байланыштуу. Бул өнүгүүлөр маданияттын, билимдин, изилдөөлөрдүн нагыз борбору болгон университеттерде жүрүп жатат.
2. Жаңы муундардын арасында билим берүүнү таратуу милдетин алган университеттер коомчулукка кайрылуусу зарыл, анткени алардын маданий, социалдык жана экономикалык келечеги тарбия иштерине өзгөчө маанилүү салымдарды талап кылат.
3. Жашоого жана айлана-чөйрөгө кылдат мамиле кылуу үчүн, университеттер келечектеги муундарга жогорку деңгээлдеги билим жана тарбия берүүнү камсыз кылууга тийиш.
Ошол себептен мамлекеттер жана элдердин алдында, университеттер жетекчиликке алган негизги принциптерди жарыялаймын.

Негизги принциптер

1. Университеттер ар кандай географиялык жана тарыхый шарттардын негизинде түзүлгөн уюмдардын ичинде иш жүргүзөт, изилдөө жана окутуу жолу аркылуу маданиятты тараткан автономиялуу институт болуп саналат.
Азыркы мезгилдин талабына жооп берүү үчүн өзүнүн изилдөө жана окутуучулук ишмердүүлүгүндө саясий жана экономикалык бийликтен моралдык да, илимий да көз карандысыз болуусу зарыл.
2. Университеттердеги окуу процесси илимий-изилдөө иштеринен ажырагыс болуш керек, анткени окутуу тийиштүү деңгээлде болуп, илимий билим берүүнүн талаптарына, коомчулуктун керектөөсүнө жооп берүүсү керек.
3. Окутуу, окуу процессинин жана изилдөөлөрдүн эркиндиги университеттердин турмушунун негизги принциби болгондуктан, коомдук бийлик, ошондой эле университеттер өзүнүн компетенциясынын алкагында кепилдик берүүгө милдеттүү жана ушул приоритеттик талаптарды сактоого түрткү берет.
Дайыма ачык диалог жүргүзүүгө даяр университет изилдөөлөр, изденүүлөр аркылуу билим берүүгө жана алган билимдерин тереңдетүүгө жөндөмдүү окутуучулардын жана билим алууга умтулган студенттердин жолугушууга ыңгайлуу жери.
4. Европалык гуманизм салттарын сактоо менен, дайыма ар тараптуу универсалдык билимге жетишүүгө умтулган университет, өзүнүн иш-милдетин аткарып саясий жана географиялык чектерден өтүп, ар кандай маданияттардын өз ара бири-бирине аралашуусу зор мааниге ээ экендигин белгилейт.

Ыкмалар

Жогоруда көрсөтүлгөн принциптердин алкагында бул максаттардын ишке ашырылышы азыркы кырдаалга жооп берген натыйжалуу каражаттарды талап кылат.

1. Окутууну жана изилдөөлөрдүн эркиндигин камсыз кылуу максатында университет коомчулугунун бардык мүчөлөрүнө керектүү каражаттар бөлүнүш керек.

2. Профессордук тобун тандоо жана алардын статусун аныктоодо окутууну изилдөө ишмердүүлүгүнөн бөлбөө принцибине ылайык жүргүзүш керек.
3. Маданий жана билим алуу максаттарына жетүү үчүн ар бир университет, кырдаалдын өзгөчө шарттарын эске алып, өзүнүн студенттеринин эркиндигин сактоого жана аларга шарттарды түзүүгө кепилдик берүүсү зарыл.
4. Университеттер, айрыкча Европа университеттери документация жана маалыматтарды өз ара алмашууну, ошондой эле биргелешкен илимий долбоорлордун көбөйүшүн, билим алуу прогрессинин негизги каражаттары катары карашат.

Ушул максаттарды ишке ашыруу үчүн окутуучулардын жана студенттердин мобилдүүлүгүн жеңилдетип, азыркы миссиянын аткарылышынын кепилдиги катары билим берүү, экзамендерди өткөрүү, статустардын тең укуктугу, улуттук дипломдорго урматтоо менен кароо, стипендияларды берүү суроолору боюнча бирдиктүү саясат жүргүзүү болуп саналат.

Өз университеттеринин атынан төмөндө кол койгон ректорлор ар бир мамлекет жана улуттук уюмдар университеттердин автономиялуу түрдө эркин бир добуштан чагылдырган ушул Хартиянын жоболоруна таянуусуна чара көрүүгө өздөрүнүн колуна келген иштерди жүргүзүүгө милдеттенме алышат.